

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים לפני כבוד השופט רם וינוגרד

27 ספטמבר 2017

רת"ק 17-09-26539 ר.ת. דיסקברי טיול עולמי בע"מ נ' אפיק

ר.ת. דיסקברי טיול עולמי בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד ירון אלירם

המבקשת

נגד

גדעון אפיק

המשיב

החלטה

1. בקשת רשות ערעור על פסק-דינו של בית המשפט לתביעות קטנות בירושלים (כבוד הרשם הבכיר א' יחזקאל), בגדרו קיבל בית המשפט קמא את תביעת המשיב וקבע שעל המשיב לשלם למבקשת דמי ביטול עסקה בסכום של 100 ₪ חלף הסכום של 10,028 ₪ בו חוייב כדמי ביטול.

2. המשיב – העונה להגדרת "אזרח ותיק" – פנה למבקשת בבקשה לקבל פרטים נוספים על טיול לדרום אמריקה שהמבקשת פרסמה באתר האינטרנט שבבעלותה, וזאת לאחר שצפה בפרסום באינטרנט (עמ' 3 לפרוטוקול). הפנייה נעשתה באמצעות השימוש בפונקציית "צור קשר" שבאתר האינטרנט של המבקשת ועל ידי מילוי "טופס ללידם – טיולים מאורגנים" שנפתח באמצעות הקישור. בעקבות פרסום זה פנו נציגי המבקשת טלפונית אל המשיב ומסרו לו פרטים נוספים. פנייה נוספת של המשיב במייל וקבלת תשובות טלפוניות נוספות הביאו לכך שהמשיב הזמין ביום 30.10.16 טיול לו ולרעייתו. מתוך סך עלות הטיול שילם למבקשת סכום של כ-22,000 ₪. ביום 16.12.16 פנה המשיב למבקשת בבקשה לבטל את העסקה בשל הדרדרות במצבה הרפואי של רעייתו. המבקשת הודיעה למשיב שעל פי התנאים הכלליים המצויים באתר, אליהם נעשתה הפניה בטופס ההזמנה, חלים דמי ביטול בסכום כולל של \$2,588 לשני בני הזוג. סכום זה עולה כדי 10,028 ₪. לפיכך השיבה למשיב את הסכום שהעביר לידה בניכוי סכום של 10,028 ₪.

3. בית המשפט קמא קבע שהעסקה שנכרתה בין הצדדים היא עסקת "מכר מרחוק" כמשמעה בסעיף 14ג לחוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981 (להלן: "חוק הגנת הצרכן") וכי היא נכרתה בעקבות "שיווק מרחוק" כמשמעו בחוק. עוד קבע בית המשפט קמא שלא די היה בהפניה לתנאים הכלליים לנוכח הוראת החוק המחייבת משלוח מסמך בכתב לצרכן ובו פירוט האופן בו יוכל לבטל את העסקה (הוראת סעיף 14ג(ב)(3) לחוק).

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים לפני כבוד השופט רם וינוגרד

27 ספטמבר 2017

רת"ק 17-09-26539 ר.ת. דיסקברי טיול עולמי בע"מ נ' אפיק

מאחר והמשיב הוא אזרח ותיק, עמדה לרשותו האפשרות להודיע על ביטול העסקה בתוך ארבעה חודשים (מכח הוראת סעיף 14ג(ג) לחוק). לפיכך קבע בית המשפט קמא שהביטול נעשה כדין. כפועל יוצא מכך, ולנוכח הוראת סעיף 14ה(ב)(1) לחוק, לא יכולה היתה המבקשת לחייב את המשיב בדמי ביטול העולים על 100 ₪.

4. המבקשת טוענת שבית המשפט קמא נקלע לטעות כפולה. זו באה לידי ביטוי בהתייחסותו לעסקה ככזו שנכרתה בעקבות "שיווק מרחוק" אף שהמשיב הוא שפנה אל המבקשת ולא להיפך; ובקביעה שלא די בהפניה לתנאים הכלליים, המצויים גם הם באתר, תוך התעלמות מקביעת בית המשפט העליון בע"א 449/85 **היועץ המשפטי לממשלה נ' גד חברה לבניין בע"מ**, פ"ד מג(1) 183 (1989), בו נקבע שאין מניעה לאמץ להסכם "תנאים כלליים ואחידים" על דרך ההפנייה.

כפי שיובהר להלן, דין הבקשה להידחות.

5. הקביעה לפיה העסקה שנכרתה בין הצדדים מהווה עסקת "מכר מרחוק" עולה בקנה אחד הן עם לשון החוק והן עם הפסיקה. "עסקת מכר מרחוק" הוגדרה בסעיף 14ג(ו) לחוק כעסקה "בעקבות שיווק מרחוק, ללא נוכחות משותפת של הצדדים לעסקה". אשר להגדרת "שיווק מרחוק" קבע המחוקק שזו תכלול "פניה של עוסק לצרכן באמצעות דואר, טלפון, רדיו, טלוויזיה, תקשורת אלקטרונית מכל סוג שהוא, פקסימיליה, פרסום קטלוגים או מודעות, או באמצעי כיוצא באלה, במטרה להתקשר בעסקה שלא בנוכחות משותפת של הצדדים, אלא באחד האמצעים האמורים". מכאן שדי בפרסום מודעה מצדו של העוסק כדי לבסס את רכיב השיווק מרחוק, וכל עוד לא נכרתה העסקה בעקבות "נוכחות משותפת" של הצדדים אלא בעקבות שיחות טלפוניות ומשלוח פקסים והודעות – תיחשב העסקה כעסקת "מכר מרחוק".

לקביעה זו יש לצרף את הרציונלים העומדים בבסיס חקיקת התיקון לחוק העוסק במכר מרחוק, ותחולתם על עסקאות מקוונות, כפי שהובאו בפירוט ובהרחבה בפסק-דינו של כבוד המשנה לנשיאה ג'ובראן בדנ"א 5783/14 עו"ד **ליאור צמח נ' אל על נתיבי אויר לישראל**, מיום 12.9.17, בפסקאות 39-49 ופסקה 84 לפסק-הדין. דיון זה תומך אף הוא במסקנה לפיה מדובר במקרה דנא ב"שיווק מרחוק". ניתן להוסיף לכל אלה את העובדה שבהקשר לעסקאות דומות, בהם התקשרו צרכנים עם עוסק בעקבות

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים לפני כבוד השופט רם וינוגרד

27 ספטמבר 2017

רת"ק 17-09-26539 ר.ת. דיסקברי טיול עולמי בע"מ נ' אפיק

פרסום באינטרנט מטעם העוסק ושיחות טלפוניות של הרוכשים לעוסק, נקבע כי גם לצורך המישור הפלילי מדובר ב"שיווק מרחוק" (ע"פ (מרכז) 6759-05-09 בסט פור יו סחר אקלטרוני בע"מ נ' מדינת ישראל, מיום 15.2.10).

המסקנה מכל אלה שלא נפל כל פגם בקביעת בית המשפט קמא לפיה מדובר בעסקת מכר מרחוק שנעשתה בעקבות שיווק מרחוק.

6. מכאן לטענה לפיה די היה בהפנייה לתנאים הכלליים. טענה זו יש לדחות. כאמור, הטענה מבוססת על הלכת גז העוסקת בדיני החוזים בכלל ודיני חוזים אחידים בפרט. הלכה זו לא עסקה בהוראות הספציפיות של התיקון לחוק הגנת הצרכן בעניין עסקת מכר מרחוק. בהקשר זה קבע המחוקק באופן חד משמעי (בסעיף 14ג(ב) לחוק) כי על העוסק לספק לצרכן "בכתב... מסמך הכולל פרטים אלה" ובהם גם "האופן שבו יכול הצרכן לממש את זכותו לבטל את העסקה" תוך הפנייה להוראות החוק המאפשרות ביטול. הוראה ספציפית זו גוברת על כל הנחיה כללית בדיני החוזים. היא נגזרת מאופיו המיוחד של החוזה הצרכני ומההגנה לצרכן ששיווק המחוקק לנגד עיניו. כך או כך, אף לו ניתן היה לסבור שדי בהפניה כללית – סברה שאינה עולה בקנה אחד עם הוראת החוק – לא די באמירה המעורפלת והכוללת "ההזמנה בכפוף למידע המופיע תחת פרק תנאים כלליים באתר". אמירה כללית זו בוודאי שאינה עולה לדרישות הספציפיות הנוגעות לחובה ליידוע הצרכן בעניין האופן בו יוכל לממש את זכותו לבטל את העסקה.

7. סוף דבר, הבקשה נדחית. מאחר ולא התבקשה תשובה לבקשה לא אעשה צו להוצאות.

המזכירות תשלח העתק מההחלטה לצדדים ותסגור את תיק הבר"ע.

ניתנה היום, ז' בתשרי התשע"ח, 27 בספטמבר 2017, בהעדר.

רם וינוגרד, שופט

